

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

24. června 2019*

„Nesplnění povinnosti státem – Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU – Právní stát – Účinná právní ochrana v oblastech pokrytých právem Unie – Zásady neodvolatelnosti a nezávislosti soudců – Snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Nejvyššího soudu – Použití na soudce ve funkci – Možnost pokračovat ve výkonu funkce soudce po překročení této věkové hranice, jež se váže na získání povolení závisujícího na diskrečním rozhodnutí prezidenta republiky“

Ve věci C-619/18,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU, podaná dne 2. října 2018,

Evropská komise, zastoupená K. Banks, jakož i H. Krämerem a S. L. Kalédou, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

Polské republice, zastoupené B. Majczynou, jakož i K. Majcher a S. Żyrek, jako zmocněnci,

žalované,

podporované:

Maďarskem, zastoupeným M. Z. Fehérem, jako zmocněncem,

vedlejším účastníkem,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně, A. Prechal (zpravodajka), M. Vilaras a E. Regan, předsedové senátů, E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen, D. Šváby, C. Vajda, P. G. Xuereb, N. Piçarra, L. S. Rossi a I. Jarukaitis, soudci,

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. února 2019,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 11. dubna 2019,

* Jednací jazyk: polština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Evropská komise se svou žalobou domáhá, aby Soudní dvůr, určil, že Polská republika tím, že snížila věkovou hranici pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud, Polsko) a toto opatření použila na soudce ve funkci jmenované k tomuto soudu před 3. dubnem 2018, a dále tím, že prezidentu republiky přiznala diskreční pravomoc prodloužit soudcům tohoto soudu aktivní výkon funkce nad nově stanovenou věkovou hranici pro odchod do důchodu, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

Právní rámec

Unijní právo

Smlouva o EU

- 2 Článek 2 SEU zní:

„Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.“

- 3 Článek 19 odst. 1 SEU stanoví:

„Soudní dvůr Evropské unie se skládá ze Soudního dvora, Tribunálu a specializovaných soudů. Zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění Smluv.

Členské státy stanoví prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie.“

Listina

- 4 Hlava VI Listiny, nadepsaná „Soudnictví“, obsahuje článek 47, nadepsaný „Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces“, který stanoví:

„Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.

Každý má právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem. [...]

[...]“

5 Článek 51 Listiny zní:

„1. Ustanovení této listiny jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a jiným subjektům Unie, a dále členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie. Respektují proto práva, dodržují zásady a podporují jejich uplatňování v souladu se svými pravomocemi, při zachování mezi pravomocí, které jsou Unii svěřeny ve Smlouvách.

2. Tato listina nerozšiřuje oblast působnosti práva Unie nad rámec pravomocí Unie, ani nevytváří žádnou novou pravomoc či úkol pro Unii, ani nemění pravomoc a úkoly stanovené ve Smlouvách.“

Polské právo

Ústava

6 Článek 183 odst. 3 Ústavy stanoví, že první předseda Sądu Najwyższego (Nejvyššího soudu) je jmenován na šest let.

7 Článek 186 odst. 1 Ústavy zní:

„Krajowa Rada Sądownictwa [Národní rada soudnictví] dohlíží na nezávislost soudů a soudců.“

8 Článek 187 Ústavy stanoví:

„1. Národní rada soudnictví je složena z:

- 1) prvního předsedy [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)], ministra spravedlnosti, předsedy [Naczelnego Sądu Administracyjnego (Nejvyšší správní soud)] a osoby jmenované prezidentem republiky,
- 2) patnácti členů zvolených z řad soudců [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)], obecných, správních a vojenských soudů,
- 3) čtyř členů zvolených [Sejmem (Sněmovna)] z řad poslanců a dvou členů zvolených senátem z řad senátorů.

[...]

3. Funkční období zvolených členů Národní rady soudnictví je čtyřleté.

4. Systém, oblast činnosti, způsob práce Národní rady soudnictví a způsob volby jejích členů stanoví zákon.“

Nový zákon o Nejvyšším soudu

- 9 Článek 30 ustawy o Sądzie Najwyższym (zákon o Nejvyšším soudu), ze dne 23. listopadu 2002 (Dz. U. z roku 2002, částka 240), stanovil věkovou hranici pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) na 70 let. Podle tohoto ustanovení měli soudci tohoto soudu rovněž možnost, nejpozději šest měsíců před dosažením věku 70 let, zaslat prvnímu předsedovi uvedeného soudu prohlášení, v němž vyjádří přání pokračovat ve výkonu funkce, a předložit osvědčení potvrzující jejich způsobilost k výkonu funkce s ohledem na jejich zdravotní stav, přičemž v takovém případě byli *ex lege* oprávněni vykonávat svou funkci až do dosažení věku 72 let.

10 Dne 20. prosince 2017 podepsal prezident Polské republiky zákon o Sądzie Najwyższym (zákon o Nejvyšším soudu) ze dne 8. prosince 2017 (Dz. U. z roku 2018, částka 5, dále jen „nový zákon o Nejvyšším soudu“), který nabyl účinnosti dne 3. dubna 2018. Tento zákon byl několikrát novelizován, zejména ustawou o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, kterým se mění zákon o organizaci obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a některé jiné zákony), ze dne 10. května 2018 (Dz. U. z roku 2018, částka 1045, dále jen „novela zákona ze dne 10. května 2018“).

11 Článek 37 nového zákona o Nejvyšším soudu zní:

„§ 1 Soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] odchází do důchodu dnem dovršení věku 65 let, ledaže nejpozději 6 měsíců, avšak ne dříve než 12 měsíců před dosažením tohoto věku vyjádří vůli setrvat ve funkci a předloží osvědčení potvrzující, že je zdravotně způsobilý k plnění povinností soudce, vydané na základě zásad stanovených pro kandidáty do funkce soudce, a prezident Polské republiky udělí s jeho setrváním ve funkci soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] souhlas.

§ 1a Prezydent Polské republiky si před udělením souhlasu se setrváním soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] vyžádá stanovisko Národní rady soudnictví. Národní rada soudnictví předloží prezidentovi Polské republiky své stanovisko do 30 dnů ode dne, v němž ji prezident Polské republiky vyzve k jeho vydání. V případě, že stanovisko podle věty druhé nebude předloženo ve stanovené lhůtě, má se za to, že Národní rada soudnictví vydala kladné stanovisko.

§ 1b Při vyhotovování stanoviska podle § 1a Národní rada soudnictví zohledňuje zájem soudní moci nebo důležitý společenský zájem, zejména racionální přidělování členů [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] nebo potřeby vyplývající z pracovního vytížení některých senátů [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)].

§ 2. Prohlášení a osvědčení podle § 1 se předkládá prvnímu předsedovi [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)], který je společně se svým stanoviskem bez zbytečného odkladu předloží prezidentovi Polské republiky. První předseda [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] předloží své prohlášení a osvědčení spolu se stanoviskem kolegia [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] prezidentovi Polské republiky.

§ 3. Prezydent Polské republiky může udělit souhlas se setrváním soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] ve funkci do tří měsíců ode dne, kdy obdržel stanovisko Národní rady soudnictví ve smyslu § 1a, či po uplynutí lhůty pro předání tohoto stanoviska. Není-li udělen souhlas ve lhůtě uvedené v první větě, má se za to, že soudce odchází do důchodu dnem dovršení věku 65 let. Pokud řízení o setrvání ve funkci soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] nebude ukončeno do doby dosažení věku podle § 1, zůstane soudce ve funkci do konce tohoto řízení.

§ 4. Povolení uvedené v § 1 se uděluje na dobu tří let, a to ne více než dvakrát. Ustanovení § 3 platí obdobně. [...]

12 Článek 39 tohoto zákona stanoví:

„Prezydent Polské republiky určuje datum, k němuž soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] odchází do důchodu či je rozhodnuto o jeho odchodu do důchodu.“

13 Článek 111 uvedeného zákona stanoví:

„§ 1 Soudci [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)], kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona dosáhli věku 65 let nebo kteří dosáhnou věku 65 let do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, musí odejít do důchodu ke dni následujícímu po uplynutí 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto

zákona, pokud nepředloží prohlášení a osvědčení uvedené v čl. 37 § 1 do jednoho měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a prezident Polské republiky nevysloví souhlas, aby soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] nadále vykonával funkci. Ustanovení čl. 37 § 2–4 se použijí obdobně.

§ 1a Soudci [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)], kteří dosáhnou věku 65 let mezi třetím a dvanáctým měsícem po datu nabytí účinnosti tohoto zákona, odejdou do důchodu dvanáct měsíců po datu nabytí účinnosti tohoto zákona, jestliže v tomto období nepředloží prohlášení a osvědčení uvedené v čl. 37 § 1 a prezident Polské republiky nevysloví souhlas, aby soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] nadále vykonával funkci. Ustanovení čl. 37 § 1a–4 se použijí obdobně.“

- 14 Novela zákona ze dne 10. května 2018 obsahuje vedle ustanovení pozměňujících nový zákon o Nejvyšším soudu některá samostatná ustanovení upravující postup prodlužování aktivního výkonu funkce soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), kteří dosáhli věkové hranice pro odchod do důchodu nejpozději k 3. červenci 2018. Článek 5 této novely zní následovně:

„Prezident Polské republiky předá neprodleně Národní radě soudnictví prohlášení uvedená v čl. 37 § 1 a čl. 111 § 1 [nového zákona o Nejvyšším soudu], jež neposoudil k datu nabytí účinnosti tohoto zákona. Národní rada soudnictví vydá své stanovisko do 30 dnů ode dne, kdy ji k tomu prezident Polské republiky vyzval. Prezident Polské republiky může udělit souhlas se setrváním soudce [Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud)] ve funkci do 60 dnů ode dne, kdy obdržel stanovisko Národní rady soudnictví, nebo po uplynutí lhůty pro předání tohoto stanoviska. Obdobně se použijí ustanovení čl. 37 § 2–4 [nového zákona o Nejvyšším soudu], ve znění tohoto zákona.“

Postup před zahájením soudního řízení

- 15 Komise měla za to, že Polská republika tím, že přijala nový zákon o Nejvyšším soudu a následné novely tohoto zákona, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny, a proto dne 2. července 2018 zaslala tomuto členskému státu výzvu dopisem. Uvedený členský stát na ni odpověděl dopisem ze dne 2. srpna 2018, ve kterém tvrzené porušení unijního práva popřel.
- 16 Dne 14. srpna 2018 vydala Komise odůvodněné stanovisko, ve kterém trvala na tom, že vnitrostátní právní úprava zmíněná v předchozím bodě je v rozporu s uvedenými ustanoveními unijního práva. Vyzvala tedy Polskou republiku k přijetí opatření nezbytných k vyhovění odůvodněnému stanovisku ve lhůtě jednoho měsíce od jeho doručení. Tento členský stát na to odpověděl dopisem ze dne 14. září 2018, v němž dospěl k závěru o neexistenci takto tvrzených porušení.
- 17 Za těchto podmínek se Komise rozhodla podat projednávanou žalobu.

Řízení před Soudním dvorem

- 18 Samostatným podáním došlým soudní kanceláři Soudního dvora dne 2. října 2018 podala Komise návrh na nařízení předběžných opatření podle článku 279 SFEU a čl. 160 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, kterým se domáhala, aby do vydání rozsudku Soudního dvora ve věci samé Soudní dvůr Polské republiky nařídil:
- přerušit uplatňování čl. 37 §§ 1–4 a čl. 111 §§ 1 a 1a nového zákona o Nejvyšším soudu, článku 5 novely zákona ze dne 10. května 2018, jakož i veškerých opatření přijatých na jejich základě;

- přijmout veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby soudci Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), jichž se uvedená ustanovení dotýkají, mohli setrvat ve funkci, kterou zastávali ke dni 3. dubna 2018, tj. dni nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu, a požívali při tom stejného postavení, stejných práv a pracovních podmínek jako před 3. dubnem 2018;
 - zdržet se přijetí jakýchkoli opatření, která směřují ke jmenování soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) namísto soudců, jichž se dotýkají tato ustanovení, jakož i jakýchkoli opatření směřujících ke jmenování nového prvního předsedy tohoto soudu nebo k určení osoby pověřené řízením uvedeného soudu namísto jeho prvního předsedy až do jmenování nového prvního předsedy, a
 - sdělit Komisi nejpozději jeden měsíc po doručení usnesení Soudního dvora o nařízení navrhovaných předběžných opatření a poté pravidelně každý měsíc oznamovat veškerá opatření, která přijala k úplnému splnění povinností plynoucích z tohoto usnesení.
- 19 Komise rovněž v souladu s čl. 160 odst. 7 jednacího řádu navrhla, aby bylo o předběžných opatřeních uvedených v předchozím bodě rozhodnuto dříve, než žalovaná předloží vyjádření, a to s ohledem na bezprostřední nebezpečí vzniku vážné a nenapravitelné újmy pro zásadu účinné soudní ochrany v souvislosti s uplatňováním unijního práva.
- 20 Usnesením ze dne 19. října 2018, Komise v. Polsko (C-619/18 R, nezveřejněné, EU:C:2018:852), místopředsedkyně Soudního dvora prozatímně vyhověla tomuto návrhu až do vydání usnesení, kterým bude ukončeno řízení o předběžných opatřeních.
- 21 Dne 23. října 2018 místopředsedkyně Soudního dvora v souladu s čl. 161 odst. 1 jednacího řádu předala tento návrh k rozhodnutí Soudnímu dvoru, který jej s ohledem na jeho význam přidělil v souladu s čl. 60 odst. 1 jednacího řádu k rozhodnutí velkému senátu.
- 22 Usnesením ze dne 17. prosince 2018, Komise v. Polsko (C-619/18 R, EU:C:2018:1021), Soudní dvůr vyhověl návrhu Komise na nařízení předběžných opatření až do vyhlášení rozsudku, kterým bude ukončeno řízení v projednávané věci.
- 23 Kromě toho usnesením ze dne 15. listopadu 2018, Komise v. Polsko (C-619/18, EU:C:2018:910), předseda Soudního dvora na návrh Komise rozhodl, že tato věc bude projednána ve zrychleném řízení podle článku 23a statutu Soudního dvora Evropské unie a článku 133 jednacího řádu.
- 24 Usnesením ze dne 9. ledna 2019 předseda Soudního dvora povolil vedlejší účastenství Maďarska na podporu návrhových žádání Polské republiky.

K žalobě

- 25 Komise v žalobě uplatňuje dva žalobní důvody vycházející z nesplnění povinností, které pro členské státy vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny.
- 26 V rámci prvního žalobního důvodu Komise Polské republice vytýká, že takovéto povinnosti nesplnila tím, že nový zákon o Nejvyšším soudu stanovil v rozporu se zásadou nezávislosti soudců, konkrétně zásadou jejich neodvolatelnosti, použití opatření spočívajícího ve snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), na soudce ve funkci jmenované k tomuto soudu před 3. dubnem 2018, tj. dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. V rámci druhého žalobního důvodu Komise tomuto členskému státu vytýká, že uvedené povinnosti nesplnil tím, že uvedeným zákonem přiznal, v rozporu se zásadou nezávislosti soudců, prezidentu republiky diskreční pravomoc prodloužit dvakrát, pokaždé na dobu tří let, aktivní výkon funkce soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) nad nově stanovenou věkovou hranici pro odchod do důchodu.

K zachování předmětu sporu

- 27 Polská republika na jednání tvrdila, že všechna vnitrostátní ustanovení, jež Komise v žalobě zpochybňuje, byla zrušena a všechny jejich účinky byly zneplatněny ustawou o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (zákon, kterým se mění nový zákon o Nejvyšším soudu) ze dne 21. listopadu 2018 (Dz. U. z roku 2018, částka 2507), podepsaným prezidentem republiky dne 17. prosince 2018, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2019.
- 28 Podle uvedeného členského státu byli totiž podle tohoto zákona soudci Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) ve funkci, kteří již byli dotčeni snížením věkové hranice pro odchod do důchodu provedeným novým zákonem o Nejvyšším soudu, u tohoto soudu ponecháni nebo znovu začleněni do funkce za podmínek platných před přijetím posledně zmíněného zákona, přičemž výkon jejich funkce byl mimoto považován za nepřerušný. Ustanovení umožňující prezidentu republiky povolit prodloužení výkonu funkce soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), jakmile dosáhl obvyklé věkové hranice pro odchod do důchodu, byla rovněž zrušena. Za těchto podmínek je probíhající řízení o určení nesplnění povinnosti podle Polské republiky nadále bezpředmětné.
- 29 Komise na jednání uvedla, že na své žalobě trvá.
- 30 V tomto ohledu stačí připomenout, že podle ustálené judikatury je existenci nesplnění povinnosti třeba posuzovat vzhledem ke stavu, ve kterém se daný členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a následné změny nemůže Soudní dvůr vzít v úvahu (viz zejména rozsudek ze dne 6. listopadu 2012, Komise v. Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, bod 41 a citovaná judikatura).
- 31 V projednávané věci je nesporné, že ke dni uplynutí lhůty stanovené Komisí v odůvodněném stanovisku byla ustanovení nového zákona o Nejvyšším soudu, která Komise napadá projednávanou žalobou, stále v platnosti. Z toho vyplývá, že Soudní dvůr musí o uvedené žalobě rozhodnout, a to i kdyby nabytí účinnosti zákona, kterým se mění nový zákon o Nejvyšším soudu, ze dne 21. listopadu 2018, mělo za následek retroaktivní zánik všech účinků vnitrostátních ustanovení zpochybňovaných Komisí, neboť takováto událost nemůže být zohledněna, jelikož nastala po uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. listopadu 2012, Komise v. Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, bod 45).

K dosahu žaloby

- 32 Komise na jednání upřesnila, že se svou žalobou v podstatě domáhá, aby bylo určeno porušení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU vykládaného ve světle článku 47 Listiny. Podle Komise musí být totiž pojem účinná právní ochrana ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU vykládán s ohledem na obsah článku 47 Listiny, zejména na záruky spojené s právem na účinnou právní ochranu zakotveným v posledně zmíněném ustanovení, takže první z těchto ustanovení implikuje, že ochrana nezávislosti takového orgánu jako je Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud), kterému je zejména svěřen úkol spočívající ve výkladu a aplikaci unijního práva, musí být zaručena.
- 33 Pro účely rozhodnutí o projednávané žalobě je tedy třeba posoudit, zda Polská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.

K použitelnosti a dosahu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU

Argumentace účastnic řízení

- 34 S odvoláním se zejména na rozsudky ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), a ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), Komise tvrdí, že ke splnění povinnosti, kterou jim ukládá čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU a podle které musí členské státy stanovit systém procesních prostředků zajišťujících účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých právem Unie, jsou členské státy povinny zejména zaručit, že vnitrostátní orgány, jež mohou rozhodovat o otázkách aplikace nebo výkladu tohoto práva, splňují požadavek nezávislosti soudců, přičemž tento požadavek spadá do podstaty základního práva na spravedlivý proces, jak je zakotveno zejména v čl. 47 druhém pododstavci Listiny.
- 35 Vzhledem k tomu, že Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) je takovýmto orgánem, vnitrostátní ustanovení upravující složení, organizační strukturu a způsob fungování tohoto soudu by měla zajišťovat, že splňuje tento požadavek nezávislosti.
- 36 Uvedený požadavek se totiž týká nejen průběhu konkrétního řízení, ale i způsobu organizace soudnictví. Vnitrostátní opatření, kterým je obecně dotčena nezávislost vnitrostátních soudů, má za následek, že účinná právní ochrana již není zaručena, zejména tehdy, když tyto soudy aplikují nebo vykládají unijní právo.
- 37 Polská republika, podporovaná v tomto směru Maďarskem, tvrdí, že taková vnitrostátní pravidla, jaká jsou v projednávané žalobě zpochybňována Komisí, nepodléhají přezkumu z hlediska čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU a článku 47 Listiny.
- 38 Tato ustanovení unijního práva totiž neobsahují žádnou odchylku od zásady svěření unijních pravomocí, která vyplývá z čl. 4 odst. 1, čl. 5 odst. 1 a 2, jakož i z čl. 13 odst. 2 SEU. Je přitom nesporné, že organizace vnitrostátního soudnictví spadá do pravomoci výlučně vyhrazené členským státům, takže Unie si nemůže přivlastňovat pravomoci v této oblasti.
- 39 Kromě toho čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU a článek 47 Listiny se má obdobně jako takové obecné zásady unijního práva, jako je zásada nezávislosti soudců, uplatnit pouze v situacích upravených unijním právem.
- 40 Vnitrostátní pravidla zpochybňovaná Komisí v projednávané věci přitom podle Polské republiky nevykazují žádnou spojitost s unijním právem a liší se v tomto směru od vnitrostátní právní úpravy, ohledně které byl vydán rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), která souvisela s poskytnutím finanční pomoci Uníí členskému státu v souvislosti s bojem proti nadměrným rozpočtovým schodkům, a tudíž byla přijata na základě unijního práva.
- 41 V projednávané věci se neuplatní ani článek 47 Listiny, vzhledem k neexistenci situace uplatňování práva Unie ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny. Z článku 6 odst. 1 SEU a z čl. 51 odst. 2 Listiny a protokolu č. 30 o uplatňování Listiny v Polské republice a ve Spojeném království (Úř. věst. 2010, C 83, s. 313) ostatně vyplývá, že Listina nerozšiřuje oblast působnosti práva Unie nad rámec pravomocí Unie.

Závěry Soudního dvora

- 42 Je třeba připomenout, že jak vyplývá z článku 49 SEU, který stanoví možnost každého evropského státu požádat o členství v Unii, Unie sdružuje státy, které se svobodně a dobrovolně přihlásily ke společným hodnotám uvedeným v článku 2 SEU, uznávají tyto hodnoty a zavazují se k jejich podpoře, takže unijní právo spočívá na základním předpokladu, že každý členský stát sdílí se všemi ostatními členskými státy tyto hodnoty a uznává, že s ním ostatní členské státy tyto hodnoty sdílejí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. prosince 2018, *Wightman a další*, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 63 a citovaná judikatura).
- 43 Tento předpoklad znamená a odůvodňuje existenci vzájemné důvěry členských států, a zejména jejich soudů, v uznávání těchto hodnot, na kterých je Unie založena, včetně zásady právního státu, a tím i v dodržování unijního práva, které tyto hodnoty zakotvuje [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. února 2018, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 30, a ze dne 25. července 2018, *Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 35].
- 44 Je rovněž nutno připomenout, že v zájmu zachování specifických rysů a autonomie unijního právního řádu zavedly Smlouvy soudní systém určený k zajištění soudržného a jednotného výkladu unijního práva (rozsudek ze dne 6. března 2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 35 a citovaná judikatura).
- 45 Stěžejním prvkem celého takto koncipovaného soudního systému je zvláště řízení o předběžné otázce upravené v článku 267 SFEU, které má za cíl – prostřednictvím nastoleného dialogu mezi jednotlivými soudy, konkrétně mezi Soudním dvorem a soudy členských států – zajistit soudržný a jednotný výklad unijního práva, čímž umožňuje zaručit jeho plný účinek a autonomii a v konečném důsledku i specifický charakter práva zavedeného Smlouvami (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. března 2018, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 37).
- 46 Konečně, podle ustálené judikatury je Unie unií práva, ve které mají jednotlivci právo soudní cestou napadnout legalitu každého rozhodnutí nebo jakéhokoli jiného vnitrostátního aktu týkajícího se použití unijního aktu vůči nim [rozsudky ze dne 27. února 2018, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 31 a citovaná judikatura, a ze dne 25. července 2018, *Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 49].
- 47 V této souvislosti článek 19 SEU, který vyjadřuje hodnotu právního státu potvrzenou v článku 2 SEU, pověřuje vnitrostátní soudy a Soudní dvůr úkolem zaručit plné uplatňování unijního práva ve všech členských státech a soudní ochranu práv, která pro jednotlivce z unijního práva vyplývají [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. února 2018, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 32, a ze dne 25. července 2018, *Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému)*, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 50 a citovaná judikatura].
- 48 Na tomto základě, a jak je stanoveno v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, stanoví členské státy nezbytné procesní prostředky, které zajišťují dodržování práv jednotlivců na účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem. Členským státům tedy přísluší stanovit systém procesních prostředků a řízení, které zajišťují účinnou právní ochranu v uvedených oblastech (rozsudek ze dne 27. února 2018, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 34 a citovaná judikatura).
- 49 Zásada účinné právní ochrany práv, která pro jednotlivce vyplývá z unijního práva, na kterou odkazuje čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, totiž představuje obecnou zásadu unijního práva vyplývající z ústavních tradic společných členským státům, která byla zakotvena v člancích 6 a 13 evropské

Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, a která je nyní potvrzena v článku 47 Listiny (rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 35 a citovaná judikatura).

- 50 Je mimoto třeba připomenout, že pokud jde o působnost *ratione materiae* čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, toto ustanovení se vztahuje na „oblasti pokryté právem Unie“, a to bez ohledu na situaci, kdy členské státy uplatňují toto právo ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny (rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 29).
- 51 Na rozdíl od toho, co v tomto ohledu tvrdily Polská republika a Maďarsko, okolnost, že vnitrostátní opatření ke snížení platů, jichž se týkala věc, v níž byl vydán rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), byla přijata z důvodu naléhavé potřeby odstranit nadměrný schodek rozpočtu dotyčného členského státu v rámci unijního programu finanční pomoci poskytnuté tomuto členskému státu, byla – jak vyplývá z bodů 29 až 40 tohoto rozsudku – zcela bezvýznamná pro výklad, na jehož základě dospěl Soudní dvůr k závěru, že se na dotčenou věc použije čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU. Tento závěr byl totiž založen na okolnosti, že vnitrostátní orgán dotčený v uvedené věci, a sice Tribunal de Contas (Účetní dvůr, Portugalsko), byl s výhradou ověření předkládajícím soudem v uvedené věci způsobilý rozhodovat jakožto soud o otázkách týkajících se uplatňování nebo výkladu unijního práva, a tudíž spadajících do oblastí pokrytých právem Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 40).
- 52 Kromě toho, jak připomínají Polská republika a Maďarsko, organizace soudnictví v členských státech zajisté spadá do pravomoci těchto států, nic to však nemění na tom, že při výkonu této pravomoci musí členské státy dodržovat povinnosti, které pro ně vyplývají z unijního práva (obdobně viz rozsudky ze dne 13. listopadu 2018, Raugevicius, C-247/17, EU:C:2018:898, bod 45, a ze dne 26. února 2019, Rimševičs a ECB v. Lotyšsko, C-202/18 a C-238/18, EU:C:2019:139, bod 57), a zejména z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 40). Navíc tím, že požaduje, aby členské státy tyto povinnosti plnily, si Unie nečiní v žádném případě nárok na to, aby tuto pravomoc vykonávala sama, a tudíž ani na to, aby si ji přivlastnila, ačkoli Polská republika tvrdí opak.
- 53 Konečně, pokud jde o protokol č. 30, je třeba podotknout, že se netýká čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, a ostatně připomenout, že nezpochybňuje ani použitelnost Listiny v Polsku a jeho účelem není zprostit Polskou republiku povinnosti dodržovat ustanovení Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, N. S. a další, C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 119 a 120).
- 54 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ukládá všem členským státům povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany, ve smyslu zejména článku 47 Listiny, v oblastech pokrytých právem Unie (rozsudek ze dne 14. června 2017, Online Games a další, C-685/15, EU:C:2017:452, bod 54 a citovaná judikatura).
- 55 Konkrétně každý členský stát musí v souladu s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU zajistit, aby orgány, které jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném unijním právem spadají do jeho systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, splňovaly požadavky na účinnou právní ochranu [rozsudky ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 37, a ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 52].
- 56 V projednávané věci je nesporné, že Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) může rozhodovat o otázkách týkajících se aplikace nebo výkladu unijního práva a jakožto „soud“ ve smyslu vymezeném unijním právem náleží do polského systému procesních prostředků „v oblastech pokrytých právem Unie“ ve

smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, takže tento soud musí splňovat požadavky kladené na účinnou právní ochranu (usnesení ze dne 17. prosince 2018, Komise v. Polsko, C-619/18 R, EU:C:2018:1021, bod 43).

- 57 K zajištění, že takový orgán, jako je Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud), bude schopen takovou ochranu poskytnout, je zásadní ochrana nezávislosti tohoto orgánu, jak potvrzuje čl. 47 druhý pododstavec Listiny, který mezi požadavky plynoucími ze základního práva na účinný procesní prostředek uvádí přístup k „nezávislému“ soudu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 41, a ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatký soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 53].
- 58 Tento požadavek nezávislosti soudů, který je inherentní posláním rozhodovat jako soud, je součástí podstaty práva na účinnou soudní ochranu a základního práva na spravedlivý proces, které má zásadní význam jakožto záruka ochrany všech práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a jako záruka zachování společných hodnot členských států uvedených v článku 2 SEU, zejména hodnoty právního státu [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatký soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, body 48 a 63].
- 59 S ohledem na výše uvedené mohou vnitrostátní pravidla, jež v žalobě Komise zpochybňuje, podléhat přezkumu z hlediska čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, a je tudíž třeba posoudit, zda je porušení tohoto ustanovení tvrzené Komisí prokázáno.

K prvnímu žalobnímu důvodu

Argumentace účastníků řízení

- 60 V prvním žalobním důvodu Komise Polské republice vytýká, že porušila čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU tím, že nový zákon o Nejvyšším soudu stanovil použití opatření spočívajícího ve snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) na soudce ve funkci jmenované k tomuto soudu před 3. dubnem 2018, tj. dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Tento členský stát tímto podle Komise porušil zásadu nezávislosti soudců, zejména zásadu jejich neodvolatelnosti.
- 61 Komise v tomto ohledu uvádí, že v důsledku čl. 37 § 1 a čl. 111 §§ 1 a 1a nového zákona o Nejvyšším soudu soudci tohoto soudu, kteří dosáhli věku 65 let přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. 3. dubna 2018, nebo nejpozději dne 3. července 2018, odcházejí v zásadě do důchodu dne 4. července 2018, a ti soudci, kteří dosáhnou věku 65 let mezi 4. červencem 2018 a 3. dubnem 2019, musí v zásadě odejít do důchodu dne 3. dubna 2019. Pokud jde o soudce, kteří dosáhnou věku 65 let po 3. dubnu 2019, ti by měli v zásadě odejít do důchodu ve věku 65 let.
- 62 Komise mimoto zdůrazňuje, že se tato vnitrostátní ustanovení okamžitě dotkla 27 ze 72 soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), kteří byli ve funkci ke dni nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu, včetně první předsedkyně tohoto soudu. Pokud jde o posledně uvedenou, Komise navíc uvádí, že v souladu s čl. 183 odst. 3 Ústavy byla dotyčná jmenována na funkční období šesti let, které má v daném případě uplynout dne 30. dubna 2020.
- 63 Komise je přitom názoru, že takovým snížením věkové hranice pro odchod do důchodu v případě soudců ve funkci u Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), a zároveň tím, že byl v člancích 112 a 112a nového zákona o Nejvyšším soudu prezident republiky zmocněn k tomu, aby se do 3. dubna 2019 podle svého uvážení rozhodl navýšit počet míst u tohoto soudu, připravila Polská republika půdu pro rozsáhlou a okamžitou změnu ve složení uvedeného soudu, čímž porušila zásadu neodvolatelnosti soudců jakožto záruku spojenou s jejich nezávislostí, a tudíž i čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU.

- 64 Komise má za to, že nelze-li zcela vyloučit snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců, jsou taková vhodná opatření, jako je přechodné období nebo odstupňovaný přístup, která umožní zabránit tomu, aby takového snížení věkové hranice bylo použito jako zástěrka ke změnám ve složení soudních orgánů, každopádně nezbytná zejména k tomu, aby se předešlo nabytí dojmu, že zkrácení délky výkonu soudcovské funkce dotčenými soudci je ve skutečnosti odůvodněno činnostmi vykonávanými těmito soudci během aktivního výkonu této funkce, a aby nebyla dotčena jistota těchto soudců, že budou nadále tuto funkci zastávat.
- 65 Podle Polské republiky čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU nevyžaduje, aby v případě snížení věkové hranice pro odchod do důchodu bylo povinně stanoveno přechodné období pro soudce ve funkci, s cílem zaručit jejich nezávislost. Takováto věková hranice pro odchod do důchodu se totiž obecně a automaticky vztahuje na všechny dotčené soudce a nevyvíjí žádné tlaky, jež by mohly dotyčné ovlivnit při výkonu jejich soudcovských funkcí.
- 66 V polském právním řádu jsou záruky soudcovské nezávislosti předně spjaty s ochranou stálosti funkce soudce, včetně záruky neodvolatelnosti, nedotknutelnosti, a důstojnou odměnou, s tajností porad, neslučitelností funkce soudce s jinými veřejnými funkcemi, závazkem politické neutrality a zákazem vykonávat hospodářskou činnost. Odvolání soudců je povoleno pouze v případě nejzávažnějších kárných provinění nebo pravomocného odsouzení v trestním řízení. Odchod soudce do důchodu přitom není odvoláním, neboť dotyčný si nadále ponechává titul soudce a na základě tohoto postavení si zachovává právo na imunitu a na důstojné zacházení, přičemž nadále podléhá různým pravidlům profesní etiky.
- 67 Kromě toho z rozsudků ze dne 21. července 2011, Fuchs a Köhler (C-159/10 a C-160/10, EU:C:2011:508), a ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), vyplývá, že si členské státy ponechávají možnost upravit pracovní podmínky soudců, a tedy i věkovou hranici pro jejich odchod do důchodu, zejména s cílem sjednotit věk odchodu do důchodu s věkem stanoveným obecným důchodovým systémem, jako je tomu v projednávané věci, a zároveň optimalizovat věkovou skladbu členů dotyčného soudu.
- 68 Konečně, pokud by bylo třeba dovodit, že se věk odchodu soudce do důchodu musí odvíjet od práva platného k datu, kdy dotyčný započal výkon své funkce, bylo by v projednávané věci třeba zohlednit skutečnost, že věková hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) byla změněna během roku 2002 a opětovně stanovena na 70 let poté, co byla v letech 1990 až 2002 stanovena na 65 let. 17 ze 27 soudců ve funkci u tohoto soudu, kteří byli dotčeni snížením věkové hranice pro odchod do důchodu plynoucím z nového zákona o Nejvyšším soudu, bylo přitom jmenováno v letech 1990 až 2002, takže by ve vztahu k nim nedošlo k žádnému zkrácení původní délky období výkonu jejich funkce.
- 69 Kdyby bylo datum jmenování soudcem u Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) použito jako kritérium pro určení věku odchodu těchto soudců do důchodu, vyvolalo by to navíc nebezpečí diskriminace mezi soudci tohoto soudu, neboť někteří z nich, zejména soudci, kteří budou jmenováni po nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu, by byli nuceni odejít do důchodu dříve než ostatní, kteří byli jmenováni před uvedeným nabytím účinnosti, tj. v době, kdy věk odchodu do důchodu byl stanoven na 70 let.
- 70 Podle Maďarska Komise neprokázala, že snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) a povinný odchod do důchodu některých soudců tohoto soudu, který byl důsledkem tohoto opatření, mohou mít dopad na způsobilost uvedeného soudu zaručit účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých právem Unie.

Závěry Soudního dvora

- 71 Požadavek nezávislosti soudů, jehož dodržování musí členské státy podle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU – a jak vyplývá z bodů 42 až 59 tohoto rozsudku – zajistit, pokud jde o vnitrostátní soudy, které mají obdobně jako Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) rozhodovat o otázkách souvisejících s výkladem a aplikací unijního práva, zahrnuje dva aspekty.
- 72 První, vnější aspekt předpokládá, že dotčený orgán vykonává své funkce zcela samostatně, není hierarchicky na nikoho vázán ani není nikomu podřízen a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoli původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí (rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 44 a citovaná judikatura).
- 73 Druhý, vnitřní aspekt souvisí s pojmem „nestrannost“ a týká se rovného odstupu ve vztahu ke stranám sporu a jejich příslušným zájmům s ohledem na předmět sporu. Tento aspekt vyžaduje dodržování objektivitu a neexistenci jakéhokoli zájmu na vyřešení sporu mimo striktního použití právního předpisu [rozsudek ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 65 a citovaná judikatura].
- 74 Tyto záruky nezávislosti a nestrannosti vyžadují existenci pravidel, zejména pokud jde o složení orgánu, jmenování, funkční období, jakož i důvody pro zdržení se hlasování, vyloučení pro podjatost a odvolání jeho členů, která umožní rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců, pokud jde o neovlivnitelnost uvedeného orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutralitu ve vztahu k zájmům vzájemně se střetávajícím ve věci [rozsudky ze dne 19. září 2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 53 a citovaná judikatura, a ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 66 a citovaná judikatura].
- 75 Konkrétně tato nezbytná svoboda soudců ve vztahu ke všem vnějším zásahům nebo tlakům vyžaduje, jak opakovaně připomněl Soudní dvůr, určité záruky vlastní ochraně těch osob, jejichž úkolem je rozhodovat, jako je neodvolatelnost [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 64 a citovaná judikatura].
- 76 Zásada neodvolatelnosti zejména vyžaduje, aby soudci mohli zůstat ve funkci až do věku povinného odchodu do důchodu nebo do skončení funkčního období, bylo-li stanoveno na dobu určitou. Ač tato zásada není zcela absolutní, odchýlit se od ní lze pouze za podmínky, že to odůvodňují naléhavé legitimní důvody při dodržení zásady proporcionality. Je tak obecně uznáváno, že soudci mohou být odvoláni, pokud nejsou způsobilí k výkonu funkce z důvodu nezpůsobilosti nebo vážného provinění, v souladu s příslušnými postupy.
- 77 V posledně zmíněném ohledu z judikatury Soudního dvora konkrétně vyplývá, že požadavek na nezávislost ukládá, aby pravidla kárného režimu, a tedy případné odvolání těch, jejichž úkolem je rozhodovat, poskytovala nezbytné záruky, aby se zabránilo jakémukoli riziku použití takového režimu jakožto systému politické kontroly obsahu soudních rozhodnutí. V tomto ohledu představuje stanovení pravidel – kterými jsou především definována jak jednání představující kárné přestupky, tak konkrétně použitelné sankce, které stanoví zásah nezávislého orgánu v souladu s postupem, který v plné míře zaručuje dodržování práv zakotvených v člácích 47 a 48 Listiny, zejména práva na obhajobu, a která zakotvují možnost napadnout rozhodnutí kárných orgánů soudní cestou – soubor základních záruk pro účely zachování nezávislosti soudní moci [rozsudek ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 67].

- 78 V projednávané věci je třeba konstatovat, že sporná reforma, která stanovuje použití opatření spočívajícího ve snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) na soudce již ve funkci u tohoto soudu, má za následek předčasné ukončení výkonu soudcovské funkce těchto soudců, a může tedy vyvolávat legitimní obavy stran dodržení zásady neodvolatelnosti soudců.
- 79 Za těchto podmínek a s ohledem na zásadní význam uvedené zásady, jenž byl připomenut v bodech 75 až 77 tohoto rozsudku, lze takovéto použití připustit pouze tehdy, pokud je odůvodněno legitimním cílem a tomuto cíli přiměřené a pokud nemůže vyvolat u jednotlivců legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti daného soudu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutrality ve vztahu k protichůdným zájmům.
- 80 V projednávané věci Polská republika tvrdí, že snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) na 65 let bylo vedeno úmyslem harmonizovat tento věk s obecným důchodovým věkem vztahujícím se na všechny pracovníky v Polsku, a tím optimalizovat věkovou skladbu členů tohoto soudu.
- 81 V tomto ohledu je v první řadě třeba uvést, že Soudní dvůr zajisté uznal legitimní povahu, kterou mohou mít takové cíle v oblasti politiky zaměstnanosti, jako jsou cíle směřující jednak ke sjednocení věkové hranice pro povinné ukončení služebního poměru v rámci povolání spadajících do veřejné služby, a jednak k podpoře zavedení vyváženější věkové skladby usnadněním přístupu mladých právníků zejména k povolání soudce (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. července 2011, Fuchs a Köhler, C-159/10 a C-160/10, EU:C:2011:508, bod 50, a ze dne 6. listopadu 2012, Komise v. Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, body 61 a 62).
- 82 Nicméně je třeba zaprvé podotknout, že jak zdůrazňuje Komise a jak již uvedla i Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva (tzv. „Benátská komise“) v bodech 33 a 47 stanoviska č. 904/2017 [CDL-AD(2017)031], důvodová zpráva k návrhu nového zákona o Nejvyšším soudu obsahuje poznatky, jež mohou vyvolat vážné pochybnosti o tom, zda reforma věkové hranice pro odchod do důchodu soudců ve funkci u Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) byla vedena takovýmito cíli, a nikoli snahou o vytlačení určité skupiny soudců tohoto soudu.
- 83 Zadruhé je nutno připomenout, že snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) ve funkci při nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu bylo v dané věci doprovázeno zavedením nového mechanismu, jenž prezidentu republiky dovoluje na základě diskrečního uvážení rozhodnout o prodloužení výkonu funkce soudce, jehož funkční období bylo takto zkráceno, a to na dvě po sobě následující období tří let.
- 84 Na jedné straně zavedení takovéto možnosti prodloužení výkonu funkce soudce o šest let, souběžně se snížením o pět let věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) ve funkci v době nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu, může vyvolat pochybnosti o tom, zda je cílem provedené reformy skutečně harmonizace věkové hranice pro odchod do důchodu těchto soudců s věkovou hranicí použitelnou na všechny pracovníky a optimalizace věkové skladby členů tohoto soudu.
- 85 Na druhé straně spojení těchto dvou opatření může též posílit dojem, že by se ve skutečnosti mohlo jednat o vytlačení předem určené části soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), neboť prezident republiky si navzdory uplatnění opatření spočívajícího ve snížení věkové hranice pro odchod do důchodu na všechny soudce tohoto soudu ve funkci v době nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu, ponechává diskreční pravomoc ponechat část dotýčných soudců ve funkci.
- 86 Zatřetí je třeba konstatovat, že opatření spočívající ve snížení o pět let věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) ve funkci v době nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu a z toho plynoucí zkrácení výkonu funkce těchto soudců se okamžitě dotkla téměř

třetiny členů tohoto soudu ve funkci, mezi něž spadá zejména první předsedkyně tohoto soudu, jejíž šestileté funkční období zaručené Ústavou bylo z tohoto důvodu rovněž zkráceno. Jak tvrdí Komise, toto zjištění svědčí o potenciálně značném dopadu předmětné reformy na složení a funkční kontinuitu Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud). Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 76 stanoviska, takováto zásadní reorganizace složení nejvyššího soudu v důsledku reformy, jež se jej specificky dotýká, se může ukázat jako vyvolávající pochybnosti o skutečné povaze takovéto reformy a o cílech skutečně sledovaných touto reformou.

- 87 Pochybnosti takto panující o skutečných cílech sporné reformy, které vyplývají ze všech úvah uvedených v bodech 82 až 86 tohoto rozsudku, nelze rozptýlit argumenty uplatněnými Polskou republikou, podle kterých někteří soudci ve funkci u Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) dotčení touto reformou byli jmenováni do této funkce v době, kdy byla věková hranice pro odchod do důchodu soudců tohoto soudu stanovena na 65 let, a dále že když takovýto soudce povinně odejde do důchodu, přesto si zachovává titul soudce, nadále požívá imunity a funkčních požitků a podléhá určitým pravidlům profesní etiky.
- 88 Tyto okolnosti, i za předpokladu, že jsou prokázány, totiž nemohou zpochybnit skutečnost, že povinný odchod dotčených soudců do důchodu znamená okamžité ukončení výkonu soudcovské funkce, jež je předčasné ve vztahu k tomu, co bylo stanoveno před přijetím sporné reformy.
- 89 Zadruhé, jak potvrdila Polská republika na jednání, obecná věková hranice pro odchod do důchodu pracovníků, s níž chtěl uvedený členský stát podle svého tvrzení sjednotit věkovou hranici pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), nevede k povinnému odchodu těchto pracovníků do důchodu, nýbrž zakládá pouze právo, nikoli povinnost pracovníků ukončit jejich profesní činnost a v takovém případě požívat nárok na důchod.
- 90 Za těchto podmínek Polská republika neprokázala, že by sporné opatření bylo vhodným prostředkem ke snížení rozdílů ve věkových hranicích k povinnému ukončení činnosti u všech dotčených povolání. Tento členský stát konkrétně neuvedl objektivní důvod, proč by ke sjednocení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) s obecnou věkovou hranicí pro odchod do důchodu vztahující se na všechny pracovníky v Polsku, bylo nezbytné stanovit povinný odchod do důchodu uvedených soudců, s výhradou pokračování ve výkonu jejich funkce, o kterém rozhodl na základě diskrečního uvážení prezident republiky, zatímco pro zbytek pracovníků je odchod do důchodu ve věku stanoveném v tomto ohledu zákonem fakultativní.
- 91 Zatřetí je nutno zdůraznit, že pokud jde o cíl sjednocení věkové hranice pro odchod do důchodu, Soudní dvůr již judikoval, že vnitrostátní ustanovení, která okamžitě a značně snižují věkovou hranici pro povinné ukončení činnosti soudce, aniž stanovují přechodná opatření, jež by chránila legitimní očekávání dotčených osob ve funkci v době nabytí účinnosti těchto ustanovení, nedodržují zásadu proporcionality (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. listopadu 2012, Komise v. Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, body 68 a 80).
- 92 Pokud jde o rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117), na který rovněž odkázala Polská republika za účelem odůvodnění legitimacy vnitrostátního opatření zpochybněného Komisí v rámci prvního žalobního důvodu, je třeba připomenout, že se tento rozsudek týkal opatření spočívajícího ve snížení výše platů soudců. V uvedeném rozsudku Soudní dvůr nejprve uvedl, že toto opatření spočívající ve snížení platů je omezené, pokud jde o jeho výši, a zároveň dočasné a nebylo přijato specificky vůči členům Tribunal de Contas (Účetní dvůr, Portugalsko), nýbrž se jeví naopak jako obecné opatření, a následně dospěl k závěru, že článek 19 SEU musí být vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců nebrání použití takového opatření.

- 93 Pokud je na účinky takového omezeného a dočasného snížení platů nahlíženo z hlediska ochrany nezávislosti soudců, nejsou tyto účinky nijak srovnatelné s účinky opatření spočívajícího ve snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců ve funkci, jehož důsledkem je ukončení soudní kariéry dotyčných soudců předčasně a definitivně
- 94 Začtvrté okamžité uplatnění sporné reformy na soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) ve funkci ke dni nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu nemůže být odůvodněno ani snahou vyjádřenou Polskou republikou zabránit případné diskriminaci z hlediska délky funkčního období soudce mezi těmito soudci a soudci, kteří budou k tomuto soudu jmenováni po uvedeném datu.
- 95 Jak tvrdí Komise, tyto dvě kategorie soudců se totiž nenacházejí v podobné situaci, neboť kariéra je zkrácena pouze prvně zmíněným soudcům ve funkci u Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), přičemž druzí zmínění soudci mají být jmenováni k tomuto soudu podle nových právních předpisů, které stanovují zákonnou věkovou hranici pro odchod do důchodu na 65 let. Dále pokud jde o tvrzení Polské republiky uplatněné rovněž v rámci její argumentace, že soudcům již ve funkci u Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) by nebyla na rozdíl od jejich kolegů jmenovaných po nabytí účinnosti nového zákona o Nejvyšším soudu přiznána možnost využít nové věkové hranice pro odchod do důchodu zavedené tímto zákonem, je třeba podotknout, že jak uvedla Komise, bylo možné stanovit, že se dotyčné osoby mohou dobrovolně vzdát výkonu svých funkcí, pokud dosáhnou této nové zákonné hranice pro odchod do důchodu, aniž by k tomu byly nuceny.
- 96 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba určit, že použití opatření spočívajícího ve snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) na soudce ve funkci u tohoto soudu není odůvodněno legitimním cílem. Uvedené použití je tedy v rozporu se zásadou neodvolatelnosti soudců, která je inherentní jejich nezávislosti.
- 97 Z toho vyplývá, že prvnímú žalobnímu důvodu Komise vycházejícímu z porušení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU musí být vyhověno.

K druhému žalobnímu důvodu

Argumentace účastníků řízení

- 98 V druhém žalobním důvodu Komise Polské republice vytýká, že porušila čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU tím, že podle nového zákona o Nejvyšším soudu přiznala prezidentu republiky diskreční pravomoc dvakrát prodloužit, pokaždé o tři roky, aktivní výkon funkce soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) nad novou věkovou hranici pro odchod do důchodu stanovenou tímto zákonem.
- 99 Podle Komise vzhledem k neexistenci jak závazných kritérií vymezujících rámec pro rozhodnutí o takovémto prodloužení či neprodloužení výkonu soudcovské funkce, tak povinnosti takovát rozhodnutí odůvodnit a možnosti soudního přezkumu těchto rozhodnutí, může prezident republiky ovlivňovat soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud). Perspektiva, že bude muset požádat prezidenta republiky o takovéto prodloužení, a po podání takovýchto žádostí následně čekání na rozhodnutí prezidenta republiky, by totiž na dotyčného soudce mohly vyvíjet tlak, jenž by mohl vést k tomu, že se dotyčný podvolí případnému přání prezidenta republiky, pokud jde o věci, o kterých rozhoduje, včetně případů, kdy má vyložit a aplikovat ustanovení unijního práva.
- 100 Povinnost prezidenta republiky vyžádat si stanovisko Národní rady soudnictví, stanovená v čl. 37 §§ 1a a 1b a v článku 111a nového zákona o Nejvyšším soudu, jakož i v článku 5 novely zákona ze dne 10. května 2018, nemá vliv na výše uvedený závěr. Kritéria pro vydání stanoviska stanovená pro tuto radu jsou totiž příliš obecná a toto stanovisko není pro prezidenta republiky závazné. Kromě toho

s ohledem na nedávnou reformu ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (zákon o národní radě soudnictví), ze dne 12. května 2011 (Dz. U. z roku 2011, částka 714), provedenou ustawou o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (zákon, kterým se mění zákon o národní radě soudnictví a některé jiné zákony), ze dne 8. prosince 2017 (Dz. U. z roku 2018, částka 3), patnáct členů této rady, kteří musí být z dvaceti sedmi jejích členů voleni z řad soudců, bude napříště voleno sněmovnou, a nikoli jinými soudci, takže lze pochybovat o jejich nezávislosti.

- 101 Konečně Komise tvrdí, že pokud jde o soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), kteří dosáhnou věku 65 let po 3. červenci 2018, nebyla stanovena lhůta, ve které si prezident republiky musí vyžádat stanovisko národní rady soudnictví, což může mít za účinek prodloužení skutečné doby, kdy setrvání dotyčného soudce ve funkci podléhá diskrečnímu uvážení prezidenta republiky.
- 102 Tyto různé faktory mohou vést k situaci, kdy Sad Najwyższy (Nejvyšší soud) již nebude považován za orgán poskytující záruku, že za všech okolností jedná nestranně a nezávisle.
- 103 Polská republika tvrdí, že zmocnění prezidenta republiky rozhodovat o případném prodloužení výkonu funkce soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), kteří dosáhli věku pro odchod do důchodu, představuje pravomoc odvozenou od výsady jmenovat soudce přiznané tomuto prezidentu Ústavou. Tato výsada, jejímž účelem je právě chránit soudní moc před zásahy ze strany jak zákonodárné, tak výkonné moci, by přitom měla být využívána osobně prezidentem republiky při dodržení pouze ústavních norem a zásad, a z ustálené judikatury vyplývá, že rozhodnutí prezidenta republiky odmítající jmenovat určitého kandidáta do funkce soudce představují akty, které nespádají do oblasti administrativní činnosti a nemohou být předmětem soudních žalob.
- 104 Nicméně stanoviska předaná prezidentu republiky Národní radou soudnictví zohledňují, jak vyplývá z čl. 37 odst. § 1b nového zákona o Nejvyšším soudu, zájem soudní moci nebo důležitý společenský zájem, zejména racionální přidělování členů personálu Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) nebo potřeby plynoucí z pracovní zátěže některých senátů tohoto soudu. Kromě toho, i když tato stanoviska nemohou být pro prezidenta republiky závazná, neboť jinak by byly porušeny ústavní výsady prezidenta republiky zmíněné v předchozím bodě, je zjevné, že prezident republiky tato stanoviska v praxi zohlední. Je rovněž jasné, že i když tento zákon k tomu nestanoví žádnou lhůtu, prezident republiky si vyžádá stanovisko Národní rady soudnictví, jakmile obdrží žádost o prodloužení výkonu funkce podanou soudcem Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud).
- 105 Pokud jde o složení Národní rady soudnictví, Polská republika uvádí, že nesdílí obavy Komise. Dále tvrdí, že takovéto obavy jsou pro posouzení projednávané věci irelevantní, neboť Komise v podstatě tomuto členskému státu vytýká, že rozhodnutí o povolení či nepovolení případného prodloužení výkonu funkce soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) nad zákonnou věkovou hranici pro odchod do důchodu ponechal na diskrečním uvážení prezidenta republiky, ač neexistuje možnost napadnout toto rozhodnutí soudní žalobou, a že stanovisko Národní rady soudnictví je každopádně pro prezidenta republiky nezávazné.
- 106 Konečně má Polská republika za to, že soudci Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) se nemohou v praxi nechat ovlivňovat prezidentem republiky s jediným cílem, kterým je prodloužení výkonu jejich funkce namísto odchodu do důchodu s vysokým důchodem, natož když tajnost porad brání tomu, aby prezident republiky měl k dispozici informace o tom, jak hlasoval každý soudce. Lhůta, v níž musí prezident republiky rozhodnout o žádosti o setrvání ve funkci podané soudcem, která činí přibližně čtyři měsíce, je ostatně dosti krátká.
- 107 Podobné modely prodloužení výkonu soudcovských funkcí nad obvyklou věkovou hranici pro odchod do důchodu ostatně existují i v jiných členských státech než v Polské republice a prodloužení funkčního období soudce Soudního dvora Evropské unie rovněž závisí na diskrečním posouzení vlády členského státu, pod který dotyčný spadá.

Závěry Soudního dvora

- 108 Jak bylo připomenuto v bodech 72 až 74 tohoto rozsudku, záruky nezávislosti a nestrannosti soudů vyžadují, aby dotýčný soud vykonával své funkce zcela autonomně a byl chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, jež by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí, při dodržení objektivitu a bez jakéhokoli zájmu na řešení sporu. Pravidla, jež mají tuto nezávislost a nestrannost zaručit, musí být takového rázu, aby umožnila rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců stran neovlivnitelnosti tohoto soudu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutrality ve vztahu k protichůdným zájmům.
- 109 V projednávané věci je třeba předeslat, že vnitrostátní pravidlo, které je předmětem druhého žalobního důvodu Komise, se netýká procesu jmenování kandidátů na výkon soudcovské funkce, nýbrž se týká možnosti soudců ve funkci, již tedy požívají záruk spojených s výkonem této funkce, pokračovat v jejím výkonu i po dosažení obvyklého věku pro odchod do důchodu, a toto pravidlo se tedy týká podmínek průběhu a ukončení jejich kariéry.
- 110 Dále je třeba uvést, že rozhodnout, zda povolí či nikoli takovéto prodloužení výkonu soudcovské funkce nad obvyklou věkovou hranici pro odchod do důchodu, sice přísluší pouze členským státům, nic to však nemění na tom, že pokud se členské státy rozhodnou pro takovýto mechanismus, musí dbát na to, aby podmínky a postupy, jímž takovéto prodloužení podléhá, nebyly v rozporu se zásadou nezávislosti soudců.
- 111 V tomto ohledu okolnost, že takový orgán, jako je prezident republiky, je nadán pravomocí povolit či nikoli takovéto případné prodloužení, není zajisté sama o sobě dostačující k učinění závěru o porušení uvedené zásady. Nicméně je nutno ověřit, zda hmotněprávní a procesní podmínky, na jejichž základě jsou takováto rozhodnutí přijímána, jsou takového rázu, že nemohou u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti stran neovlivnitelnosti dotýčných soudců ve vztahu k vnějším skutečnostem a jejich neutrality ve vztahu k protichůdným zájmům.
- 112 Za tímto účelem je zejména nutné, aby uvedené podmínky a postupy byly koncipovány takovým způsobem, že tito soudci budou chráněni před případnými snahami o vměšování nebo vnějšími tlaky, které by mohly ohrozit jejich nezávislost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 31. ledna 2013, D. a A., C-175/11, EU:C:2013:45, bod 103). Takovéto podmínky tedy musí zejména umožnit, aby byl vyloučen nejen jakýkoli přímý vliv ve formě pokynů, ale také jakékoli formy nepřímého vlivu, který by mohl usměrňovat rozhodnutí dotýčných soudců (obdobně viz rozsudky ze dne 16. října 2012, Komise v. Rakousko, C-614/10, EU:C:2012:631, bod 43, a ze dne 8. dubna 2014, Komise v. Maďarsko, C-288/12, EU:C:2014:237, bod 51).
- 113 V projednávané věci přitom procesní podmínky a postupy, na které se podle nového zákona o Nejvyšším soudu váže případné prodloužení výkonu funkce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) nad obvyklou věkovou hranici pro odchod do důchodu, takovéto požadavky nesplňují.
- 114 V této souvislosti je třeba zaprvé uvést, že podle nového zákona o Nejvyšším soudu takovéto prodloužení nyní podléhá rozhodnutí prezidenta republiky přijatému na základě diskrečního uvážení, neboť jeho přijetí není jako takové založeno na žádném objektivním a ověřitelném kritériu a nemusí být odůvodněno. Takovéto rozhodnutí navíc nelze napadnout soudní žalobou.
- 115 Zadruhé, pokud jde o to, že nový zákon o Nejvyšším soudu stanoví, že Národní rada soudnictví má předat stanovisko prezidentu republiky před tím, než tento přijme rozhodnutí, je zajisté pravda, že zásah takového orgánu v rámci procesu prodloužování výkonu soudcovské funkce nad obvyklou věkovou hranici pro odchod do důchodu se může v zásadě ukázat jako přispívající k zobjektivnění tohoto procesu.

- 116 To však platí pouze při splnění určitých podmínek, zejména že uvedený orgán je sám nezávislý na zákonodárné a výkonné moci a na orgánu, jemuž má předat stanovisko, a že takovéto stanovisko je vydáno na základě objektivních a zároveň relevantních kritérií a je náležitě odůvodněno, takže je způsobilé poskytnout tomuto orgánu objektivní podklady pro jeho rozhodování.
- 117 V tomto ohledu stačí konstatovat, že jak potvrdila Polská republika na jednání, Národní rada soudnictví se při předávání takovýchto stanovisek prezidentu republiky vzhledem k neexistenci norem, které by stanovily její povinnost toto stanovisko odůvodnit, zpravidla omezila na vydání stanovisek, kladných či záporných, která v některých případech nebyla vůbec odůvodněna, a v některých případech zahrnovala čistě formální odůvodnění, které pouze obecně odkazovalo na znění kritérií stanovených v čl. 37 § 1b nového zákona o Nejvyšším soudu. Za těchto podmínek, aniž je třeba určit, zda jsou taková kritéria, jaká zmiňuje toto ustanovení, dostatečně transparentní, objektivní a ověřitelná, je nutno konstatovat, že takováto stanoviska nemohou přispívat k poskytnutí objektivních podkladů prezidentu republiky při výkonu pravomoci, kterou je nadán pro účely povolení či odmítnutí pokračování ve výkonu funkce soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) poté, co dotyčný dosáhl obvyklého věku pro odchod do důchodu.
- 118 S ohledem na vše výše uvedené je třeba dospět k závěru, že diskreční pravomoc, kterou je nadán prezident Polské republiky k tomu, aby dvakrát, vždy na tři roky, ve věku od 65 let do 71 let, povolil pokračovat ve výkonu funkce soudce takového vnitrostátního nejvyššího soudu, jako je Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud), může u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti dotyčných soudců ve vztahu k vnějším skutečnostem a jejich neutralitě ve vztahu k protichůdným zájmům.
- 119 Konečně argument Polské republiky vycházející z údajné podobnosti takto zpochybněných vnitrostátních ustanovení a postupů uplatnitelných v jiných členských státech nebo při případném prodloužení funkčního období soudců Soudního dvora Evropské unie nemůže obstát.
- 120 Zaprvé je totiž třeba uvést, že i kdyby postup stanovený v jiném členském státě byl z hlediska čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU stížen podobnými vadami, jako jsou ty, na které bylo poukázáno ve vztahu ke vnitrostátním ustanovením dotčeným v projednávané věci, což však nebylo prokázáno, nic to nemění na skutečnosti, že členský stát nemůže vycházet z případného nedodržení unijního práva jiným členským státem k odůvodnění vlastního nesplnění povinnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. června 1996, Komise v. Itálie, C-101/94, EU:C:1996:221, bod 27 a citovaná judikatura).
- 121 Dále je třeba připomenout, že na rozdíl od národních soudců, kteří jsou jmenováni až do doby dosažení zákonného věku pro odchod do důchodu, jsou soudci Soudního dvora podle článku 253 SFEU jmenováni na omezenou dobu šesti let. Kromě toho nové případné jmenování do takového funkce soudce, jehož funkční období skončilo, vyžaduje podle výše uvedeného článku, obdobně jako jeho první jmenování, vzájemnou dohodu vlád členských států po konzultaci s výborem uvedeným v článku 255 SFEU.
- 122 Podmínky takto stanovené Smlouvami nemohou změnit rozsah povinností, které pro členské státy vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.
- 123 V důsledku toho musí být druhému žalobnímu důvodu Komise, vycházejícímu z porušení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, a tudíž i žalobě jako celku vyhověno.
- 124 S ohledem na vše výše uvedené je třeba určit, že Polská republika tím, že stanovila použití opatření spočívajícího ve snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud, Polsko) na soudce ve funkci jmenované k tomuto soudu před 3. dubnem 2018, a dále tím, že přiznala prezidentu republiky diskreční pravomoc prodloužit období aktivního výkonu funkce soudců uvedeného soudu nad nově stanovenou věkovou hranici pro odchod do důchodu, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.

K nákladům řízení

- ¹²⁵ Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Polská republika neměla ve věci úspěch, je důvodné uložit posledně uvedené náhradu nákladů řízení.
- ¹²⁶ Podle čl. 140 odst. 1 jednacího řádu nese Maďarsko vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Polská republika tím, že stanovila použití opatření spočívajícího ve snížení věkové hranice pro odchod do důchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud, Polsko) na soudce ve funkci jmenované k tomuto soudu před 3. dubnem 2018, a dále tím, že přiznala prezidentu republiky diskreční pravomoc prodloužit období aktivního výkonu funkce soudců uvedeného soudu nad nově stanovenou věkovou hranici pro odchod do důchodu, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.**
- 2) Polské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.**
- 3) Maďarsko ponese vlastní náklady řízení.**

Podpisy.